

Skorpionen nr. 7, 1. årg.

Anarkistisk Organ

Ansvarshavende: H. P. Hansen

16. oktober 1905

Indhold

Pligten mod os selv	3
Jena-kongressen	4
Moder Jord	5
Bevæbnet	6
Elisée Reclus	7
Religion	10
Tidens alvor!	10

Arbejderne har den største Magt i sine Hænder, når de er bevidste derom, og forstår at bruge den samme. Intet kan modstå dem, de behøver kun at indstille arbejdet og betragte produkterne som sine og bruge dem.

Max Stirner.

Pligten mod os selv

Ethvert menneske har en uafviselig pligt overfor sig selv, og det er at søge at opnå den størst mulige lykke og tilfredshed her i livet. Der er ganske vist dem – de religiøse – der har en anden mening og hævder, at vor stræben her i livet ikke skal gå ud på at nyde, men på at forsage, for at vi efter døden kan blive værdige til et evigt liv i herlighed og glæde.

Hvor vidt der gives en åndetilværelse efter det jordiske livs afslutning, skal jeg ikke kunne dømme om; vi mennesker er jo endnu ikke nået så vidt, at vi bestemt kan konstatere det modsatte, men da der intet som helst er, der tyder på noget liv efter døden, gør man rettest i ikke at tro derpå, tilmed da de dydsprædikanter, der skræler op derom, efter alle deres handlinger at dømme, ikke selv synes at gøre det. Betegnende er det også, at denne forsagelseslære kun gælder for underklasserne – for dem, der her på jorden fører et liv i trældom og nød. Overklassen derimod er ikke underkastet denne regel om forsagelse. Nej, de kan nyde og leve så meget det skal være, de kan myrde på lovlig vis og begå misgerninger, alt hvad de lyster, blot de tror, så kommer de i Himmerige. Og prædikanterne selv. Forsager de? Lever de i fattigdom og nød? Nej de tror blot. Men vi proletarer, vi skal forsage, trække i fromhed og nøjes med at sukke og håbe på døden og det evige liv.

Denne lære passer virkelig satans godt i overklassens kram, og intet under, at den derfor holder sin hånd over den og beskytter og lønner dens prædikanter.

Uden religion kan menneskene ikke eksistere, hævder de herskende klasser. Uden religion kan overklassen ikke eksistere, siger vi; thi det er religionen, der med sine trusler om Helvede og lokkelser med Himmerig kuer underklassen ned i elendighed, sløver dem, gør dem til slavesjæle og dræber hver frisk og kæk stræben efter liv og lys.

Vi anarkister prædiker en anden lære, læren om livet, det jordiske liv. Vi siger til den underklasse, der nu slæber og træller livet langt, der lider, forsager og forkrøbles for at en herskende klasse kan leve i herlighed og glæde: Kast denne gudetro, under hvis forbandelse I nu har lidt og stridt i årtusinder, over bord. Lær at forstå, at I lever for at nyde, ikke for at lide. Nyd livet, kæmp for livet og lykken. Søg ikke ved ydmyg bukken og skraben at få del i livets nødvendigeste fornødenheder, søg heller ikke ved parlamentaristiske sjakren at få de herskende klasser til at indrømme jer nogle ubetydelige lettelser i trælleåget; men tag livet selv – livet og lykken som I har det behov.

Man har sagt til os: Hvad er det, I lærer os? Hele jer opgave synes jo kun at gå ud at håne de sløve blandt os, at angribe alt det bestående og latterliggøre de mænd, der bærer det. Men hvad vil I sætte i stedet for det, I bryder ned? Giv os noget positivt, en ny samfundsordning. Og hvorledes vil I have, vi skal nå målet? Giv os midlet. Handl for os! Og vi svarer: Er det ikke tidsnok at bygge det ny op, når det gamle er ramlet sammen? Gælder det, når man vil opføre en bygning, ikke først om at få den gamle rønne brudt ned? Vi lader fremtiden sørge for sig og lægger hele vor kamp på nutiden, hvori vi lever. Vi håner de sløve for at gøre dem til mennesker i stedet for slaver, for at vække dem op af søvnen og gøre dem det bevidste, at de har krav til livet, som de bør hævde trods alle på vold byggede skranker. Vi bryder ned på alt det bestående, fordi vi ved, det alt sammen er af det onde, og ved, at med det står og falder skrankerne, der umuliggør livet for de små. Vi bygger ikke op, fordi vi ved, at når livets ukrudt luges bort, vil sæden af sig selv spire frem, stor og mægtig. Og midlet vi giver, det er at vise vejen. Andet kan vi ikke gøre. Vi lærer folk selvstændighed, fordi vi ved, at det er dem selv, der skal handle for sig selv. Vi lærer dem at handle, men handler ikke for dem, fordi vi har nok med at handle for os selv. Vi vil ikke gøre os til deres barnepiger, men til deres lærere.

Og lægemidlet, vi anbefaler dem, er ikke nogen kunstig medicin, men selve naturhelbredelsesmetoden, hvis navn er: Tag selv.

Enhver, der lider, bør følge vort råd; thi det er det eneste, absolut det eneste middel, hvorved livet kan nås. Og at leve livet og føle livet, det er den første, største og eneste pligt, man har mod sig selv.

S. R.

Jena-kongressen

Underet er sket!

Hovedemnet på ovennævnte kongres var: *Massestrejken*.

For et år siden, i Bremen, var dette spørgsmål så ringeagtet, at de tyske socialistførere ikke ville nedlade sig til en diskussion herom.

Og nu, pludselig, kommer den store Bebel og erklærer sig som tilhænger af strejkeidéen.

Hvad har bevirket dette omslag? Skulle det være vore tyske partifællers energiske femtenårige agitation for generalstrejken? – Selvfølgelig ikke. Eller er det den stærkt voksende utilfredshed med taktikken i arbejderbevægelsen? Heller ikke.

Enhver fører vil betragte denne årsag som en infam insinuation. Nej, i ledernes egen visdom skal man søge årsagen. Og i revolutionær harme.

Fyrretyve år har Bebel som politiker slidt i det. I fyrretyve år har han søgt at albue sig frem til magten. Med den afblegede røde fane bærende den gyldne devise: Frihed, lighed og broderskab i den ene hånd, og med den anden bønlig, grisk fremstrakt efter det politiske sulefad, har han søgt at tiltvinge sig anseelse og respekt i de herskende klasser. Men det er ikke lykkedes. Efter al den ihærdige stræben, efter det lange, mødige arbejde, vises ham kun foragt. Pint af denne fra oven og den stigende utilfredshed fra neden er den 60-årige mand gerådet i revolutionær ekstase, der har givet sig udslag i en to timers ordstrøm.

Det må være med blandede følelser, den tyske arbejderstand hører Bebels tale. I årevis er Socialdemokratiets magtstilling bleven forgøglet arbejderne. For hver lussing kapitalismen tildelte proletariatet, har dettes organer brølet: Sejr! Gang på gang læser man i disse blade sådanne glædesbulletiner, der endog kulminerer i udbruddet: Riget er vort, verden er vor! (»Vorwärts« d. 16. juni 1903.)

Og nu fortæller den store fører, at det er rent galt fat. Partiet må se at finde de skrappeste våben, da sikkert voldsomme kampe forestår. »Overklassen vil valgetten til livs«, jamrer Bebel. Og hvilket udbytte har arbejderne da haft af denne omskregne valgret?

»Rigsdagen har aldrig haft så stor betydning som nu«, siger Bebel, »kun er det beklageligt, at vore modstandere er i flertal.« Ja, det er endog særdeles beklageligt, at de, der har magten, ikke godvilligt bøjer sig for de socialistiske rigsdagsmænd.

Nej, sandheden er udtalt af den moderate Bernstein, Bebels kollega, i disse få ord:

Hunde er vi jo dog!

Men alligevel klamrer Bebel sig til parlamentarismen.

Han er inkonsekvens, halvhedens mand, som selve den moderne socialisme er inkonsekvens og halvhed.

Fra først til sidst er hele Bebels tale ikke blot en anerkendelse af det anarkistiske kampmiddel, generalstrejken, men en bekræftelse af den kritik over den tyske arbejderbevægelses elendige forhold og Socialdemokratiets uduelighed, som er fremsat fra anarkistisk side.

Og dog angriber Bebell gentagne gange i sin tale anarkismen.

»Alle undertrykte klasser har stræbt efter statsmagtens erobring, og så skulle den mægtigste af alle klassebevægelser, arbejderne, give afkald på, hvad tidligere klasser anså for selvfølgelig,« udbryder han.

Ja, netop.

Erfaringen må dog have lært arbejderne, at de klasseforskydninger, der i tidens løb gennem revolution og evolution har fundet sted, ikke har bragt samfundet, som sådant, et haneffer fremad. Den politiske, sociale og økonomiske korruption blomstrer så frodigt nu som nogen sinde. Og selve magtstræbet er i skarpest strid med det socialistiske ideal.

Hvorledes hævder man frihed, lighed og broderskab, når alle bestræbelserne går ud på at erhverve sig magt for derved at kunne undertrykke andre? Ethvert herredømme, enhver tvang er forbrydelse mod menneskeretten. Opgaven bør være ikke at tilstræbe, men at afskaffe magten.

»Det løber som en møllesten rundt i mit hovede!« erklærede Bebel i sin tale, ved tanken om den anarkistiske generalstrejke. Men selv anbefaleden han massestrejken. Det er to forskellige ord for hinanden tilsvarende begreber. Således ser logikken ud.

Man tvinges til at give manden ret, det løber virkelig rundt.

Hvis nogen nu skulle være naiv nok til at tro, denne tale af Bebel vil bevirke en anden taktik i det tyske Socialdemokrati, eller skabe en ny ånd i fagbevægelsen, vil man blive skuffet.

Det hele er ord, kun ord.

De gamle, traditionelle, udleverede sejrsråb har veget pladsen for den revolutionære frase, hvormed man nu søger at dæmpe de indre uroligheder i partiet.

Gid dønminger fra den tyske kongres' resolutions-ståhej må bidrage til at vække det danske Socialdemokrati, der glædeligt snorker i den parlamentaristiske humbugs sengehalm! Gid alle Jena-kongressens floskler og fraser dog omsider vil ruske den sløve arbejderstand op til den selvstændige tankes energiske fordring:

Ned med parlamentarismen!

J. M.

Moder Jord

Intet er, af hvad jeg ved,
mere skønt og ægte,
mere ubesmített,
mindre egoistisk,
end en moders kærlighed.

Ingen overbærenhed
større er end moders;
hvad end barnet synded',
hvad end blev dets brøde,
hjælp og trøst en moder ved.

Moderkærlighed, du stolt,
herlig skøn, forklaret
står! Så uanfægtet
midt i usselheden,
midt i livet mørkt og koldt.

Moder, dig jeg uforstilt
højest af alt på jorden
priser! – skønt din ømhed
kærligt har i blinde
ofte barnets liv forspildt.

Moder Jord! Så rig og skøn
står du jo med åbne
arme, fuld af goder,
dækt med gyldne skatte,
kærlig ment til hver en søn.

Men hvordan er barnet nu
i sin høje alder? –
Sløvt i ammestuen
tumler stadig flokken! –
dette syn dig er en gru.

»Storebror« med vold og held
røver fra de mindre;
præstepræk og sablens
raslen hævder viljen
til at slå sin bror ihjel.

Moder Jord! Det lave slæng
burde brat forsvinde;
denne øgleyngel,
denne usle vrimmel
skænder by og hav og eng!

Men din tålsomhed er stor,
stor som moderhertet,
der bekymret håber:
Barnet *må* sig vokse
frem til manddomstid på jord.

Li-ping.

Bevæbnet

Som bekendt blev der forleden af en taler ved protestmødet mod politiets indgriben og opløsning af de unge socialisters søndags-forsamling fremsat tanken om at møde bevæbnede. Det er egentlig en sådan tale, der kan give et protestmøde vægt. Og det nødvendige og berettigede heri står mest klart for dem, der har set, at det er forholdene i sig selv, politiets magtudfoldelse og vilkårligheder, der tvinger en bevægelse ind i det spor, at man taler om forsvar.

Men tillige kan det også siges, at det er politiets uvidenhed og uoplysthed, der ligger til grund for dets indskriden. Thi hvad havde Mikkel Christensen den betræffende søndag i grunden sagt andet, end hvad ethvert oplyst menneske ved eller bør vide: At kongen var stråmand for kapitalen.

Men politiet derimod, det ved eller forstår ganske simpelt ikke dette. Og som der er sat til at forsvare de besiddende klassers interesser mod de besiddelsesløse, således handler det, bevidst eller ubevidst, men dog mest det sidste. Og som ubevidste har det forståelsen af, at det ikke er nedværdigende at give sig til en sådan stilling, som den at være politibetjent. Oplyste og intelligente folk ville det sikkert falde svært, for ikke at sige umuligt, at hverve til en sådan post. Men derimod så meget mere de uvidende. Folk, som kunne lide at vigte sig af deres korpus, de blanke knapper og deres myndighed, og som har lyst til gadedriveri og, når lejlighed gives, at bruge kniplen. Disse er kvalifikationerne, som gør sin ejermand det lettere at modtage hvervet, end dersom det var et menneske med menneskeagtelse.

Og så griber de med magt ind i en forsamling, hvor oplyste folk i ro taler de store og gode tanker, som politiet langt hellere burde høre efter.

Jovist hørte de efter – de hørte, at der blev sagt stråmand. Men der kommer sandelig ikke blod, fordi man stikker til en stråmand. Lige så lidt som der kommer blod, når man bombarderer politiet med græstørv. Men fordi politiet nu ikke forstod dette, brugte det magt og arresterede og ophævede et møde, som var lovlig tilladt. Bagefter kommer så dom og straf, som idømmes af overetaten, gamle folk, der omtrent går i barndm, og som er lige så kloge som de andre.

Således gik det på Christianhavns Vold, og således gik det søndag på søndag ude ved Frederiksberg Slot, hvor tusinder af folk tilbringer deres fridag, hvor Indre Mission og Frelsens Hær stjæler fornuften fra folk og gør dem tossede, medens derimod de unge socialister blev slået og knubset og ført på stationen af politiet.

Tilbage bliver det så for os alle sammen blot at betale til hele dette system og disse menneskers underhold.

At disse forhold gav Robert Madsen anledning til at tale om bevæbnede møder, forstår vi. Thi som alt bemærket, sidder politiets intelligens i staven, og denne rækker længere end den forstand, de har i nødden. Politiet ved, at de kan og tør bruge staven. Thi ingen er jo bevæbnet undtagen politiet, og derved bliver dette sejrherre, når det griber til magtudfoldelse.

Noget andet ville derimod blive, om mødet var bevæbnet. Sikkert ville politiet da betænke sig på eller »brænde« mindrefter at få kniplerne i gang. Thi politiet er nemlig lige så fejt som mennesker, når det kommer til stykket. Og på begge sider ville man i højere grad være sig sit ansvar bevidst. Det ville sikkert i en sådan forsamling, selv med revolutionære ånd, som intet politi i verden kan udrydde, vise sig den mindst mulige udfordren, men derimod større beherskelse.

Fra udlandet haves talrige eksempler på, at bevæbnede møder er forløbne i ro. Medens derimod det modsatte ofte har været tilfældet med andre forsamlinger, hvor politiet hensynløst har hugget ned på folk. Når derfor Robert Madsen drejede sin tale ind på at møde bevæbnet, så forstår vi det. Men vi forstår ikke, at man af den grund kan give ham polititilhold om ikke oftere at tale på møder, og vi vægrer os overhovedet ved at tro det. Thi med alt vort kendskab til, hvad der er tilladt eller ikke, kender vi dog ikke nogen lov, som giver autoriteterne ret til at forbyde en mand at tale.

Robert Madsen har ordet.

Et menneske uden forstand er et menneske uden vilje. Den som ikke har forstand, lader sig forføre, blinde og bruge som middel for andre. Kun mennesker, der tænker, er frie og selvstændige.

L. Feuerbach.

Elisée Reclus

Af Peter Krapotkin.

Forlængst har telegrafene bragt os bud om, at Elisée Reclus er død i en belgisk landsby ikke langt fra Ostende¹. »Den sidste glæde, han havde«, skriver en ven til mig, »var mandag eftermiddag nogle timer før sin død at høre et telegram fra Rusland – rimeligvis angående opstanden i Odessa – blive læst op. Den sidste gang, han prøvede at tale offentligt, var som bekendt i Paris ved det møde, vore fæller havde organiseret for at udtrykke franskmændenes medfølelse for den revolutionære bevægelse i Rusland. Han kom rejsende fra Bruxelles. Men »synet af denne ædle revolutionære ungdom gjorde et så stærkt indtryk på mig, at jeg atter satte mig ned efter et par minutters forløb«.

Med E. Reclus mister den revolutionære bevægelse hele verden over en af sine skønne skikkelser, en af sine mest brændende ivrige forsvarere. Og videnskaben mister i ham en af dem, der mest havde mærket og følt det bånd, der knytter mennesket til hele jorden så vel som til den plet på jorden, hvor han kæmper, lider og lever.

E. Reclus blev født d. 15. marts 1830 i Gironde, i Sainte-Foy-la-Grande. Hans fader var protestantisk præst, en ganske mærkelig personlighed, et af disse kraftige mennesker, der så tappert havde kæmpet for at hævde deres ret til at tro anderledes end kirken bød; en mand, der hele sit liv elskede bonden, som går krumrygget bag ploven. En gang, da han var 70 år gammel, så han på en mark en ung bonde grave en hest ned, der var død af miltbrand. »Du er ung«, sagde da den gamle præst til ham, »og udsætter dit liv. Jeg er gammel; gå du hjem, jeg skal nok grave dyret ned.« Bonden ville ikke, men præsten stod på sit, og han arbejdede ganske alene med spaden hele dagen. Om aftenen var det store dyr nedgravet. – også Reclus' moder var en mærkelig kvinde. Hun underviste hele sit liv i en skole. Hun var allerede omtrent 70 år gammel, da hun indså, at der var en mangel

¹ Denne artikel er oversat fra det franske blad »les temps nouveaux«, hvor den var skrevet af Krapotkin i anledning af hans ven, Reclus' død i juli måned dette år. (Alle anmærkninger er oversætterens)

ved hendes undervisning; hun kunne ikke fysik. Da gav hun sig til med stor samvittighedsfuldhed at lære dette fag, og efter et års forløb var hun allerede i stand til at give undervisning deri.

Det var en talrig familie. De var 12 børn, af hvilke Elie var den ældste, Elisée den næstældste. De levede i trange kår, og fra den tid fik Elisée den respekt, han altid bevarede, for brødet, som ofte i hans ungdom var hans eneste føde, og som han så gerne tog sin tilflugt til. Et brød og et æble eller lidt druer, det var alt, hvad han behøvede til livets ophold og til at arbejde.

Han studerede først ved det protestantiske universitet i Montaubau. Hans fader ville have, at han skulle være præst. Men allerede tidlig frigjorde han sig for de religiøse fordomme, og sammen med sin broder Elie rejste han snart til Berlin, hvor den store geograf Karl Ritter² dengang hidlokkede videbegærlige unge ved sine skønne foredrag om livet på jorden og dens beboere. En god del af vejen tilbagelagte de til fods, ledsagede af en hund, til hvilken de to brødre om aftenen gemte det bedste af maden, medens de selv nøjedes med tørt brød. – Hvor Elisée var under revolutionen, ved jeg ikke, men sikkert er det at efter statskuppet december 1851³ måtte de to brødre forlade Frankrig. Elisée tilbragte de 6 år med rejser. Han opholdt sig i Irland, hvor han med hele sin kraftige energi tog sig af det irske folks sag, udsultet som det var af englænderne, der havde taget deres jord og ødelagt dets industri. Han gennemrejste landet og så det irske folks liv i stadig sult og trængsel, og han fik det kært for bestandig. Så rejste han til de Forenede Stater og derfra til Columbia og Guyana – en rejse, som han har beskrevet i en lille, overordentligt smukt beskrevet bog: »Voyage á la Sierra Nevada de Saint-Marthe« – og denne rejse gav ham siden emne til de smukkeste skildringer i hans værk »La terra« (Jorden). På denne rejse fattede han had til slaveriet og kærlighed til den sorte race, der blev trådt under føde af de hvide. 1857 vendte han tilbage til Frankrig. Europa vakte til den store bevægelse, der gav sig udslag i Garbaldis rejsninger, befrielsen af en del af Italien og livegenskabens ophævelse i Rusland; de Forenede Stater begyndte allerede den krig, der for bestandig skulle afskaffe det afskyelige slaveri. Naturvidenskaberne trådte samtidig ind i den vækkelsesperiode, der i årene 1854–62 ganske omformede den moderne videnskab. Elisée Reclus fulgte med denne dobbelte bevægelse i folkene og videnskaben. Han forstod at interessere franskmændene for den store bevægelse i Amerika, der gik ud på at afskaffe slaveriet. Han kastede sig ind i den bevægelse for mod kejserdømmet, som begyndte at komme frem i Frankrig i tredserne og deltog i den tids kamp mod det. Men en ny tidsstrømning begyndte allerede at opstå – den gæring i det franske proletariat, som skulle vække proletarerne i hele verden; Elisée tog del i denne bevægelse fra begyndelsen. Fra 1865 var han allerede medlem af »Internationale«, og længe førend Bakunins forbund blev dannet, var Elisée Reclus allerede medlem af den hemmelige forening – ligeledes dannet af Bakunin, i Italien, år 1864, det såkaldte internationale Broderskab, opløst i 1869. I virkeligheden var Elisée kommunist længe førend »Internationale« blev dannet (hans broder Elie⁴, der var en overbevist tilhænger Fourier⁵, udgav et fouriersk tidsskrift under kejserdømmet) og det store arbejderforbund gav kun de franske kommunister – blandt hvilke Elisée – et nyt, internationalt virkefelt.

Da han under kejserdømmet endnu en gang var bleven tvunget til at tage sin tilflugt til England, var han endogså – hvis jeg da ikke tager fejl – en tid medlem af »Internationale«s generalforsamling i London; i det mindste deltog han i nogle af dette råds arbejder.

Mod slutningen af kejserdømmet opholdt Elisée sig i Paris og udgav i årene 1867–68 sit store værk: »La terre«, hvis første bind, »Les continents«, straks stillede ham i første række af vort århundredes geografer. Som alt, hvad Elisée har skrevet, er dette arbejde i besiddelse af stor skønhed. Fra begyndelse til ende giver han almindelige oversigter og naturskildringer på en så kraftig, smuk og fuldendt måde, at han – når Alexander Humboldt

---

² Karl Ritter, en af den nyere tids største geografer, blev født 7. august 1779 i Quedlinburg, døde 28. september 1859 i Berlin. Han er grundlægger af den såkaldte sammenlignende geografi og har derved været den første, der har hævet geografien til egentlig videnskab. Hans (ufuldendte) hovedværk er: »Die Erkunde im Verhältniss zur Natur und zur Geschichte des Menschen« (1817–18) (»Geografien i forhold til naturen og menneskets historie«).

³ Da Napoleon III tiltog sig herredømmet over Frankrig (som præsident).

⁴ Michel-Élie Reclus, født 16. juni 1827, deltog i de samme studier som hans yngre broder Elisée. 2. december 1851 blev han forvist, men vendte hjem til Frankrig 1855. D. 30. april 1871 blev han af kommunen udnævnt til direktør for Nationalbiblioteket. Efter kommunen dømt til deportation, men opholdt sig i Schweiz og England. Élie Reclus har deltaget i sin broders arbejder, men især hengivet sig til journalistvirksomhed og har i udlandets presse offentliggjort talrige videnskabelige og politiske artikler.

⁵ Fourier, franskmænd, foreslog i 1822 i et skrift, at menneskene skulle danne »phalanger«, samfund på 1500, hvor man arbejdede sammen, hver efter sin lyst.

undtages – ikke har sin lige i hele århundredets litteratur. Jeg fortalte ham engang, hvordan jeg, da jeg i Madrid nød et arbejde af Murillo⁶, blev grebet af den tanke: »Hvorfor lever det, der er smukt, i århundreder?« – »Det smukke! Det er jo en tanke, der er tænkt igennem i enkelthederne«, svarede han mig. Og siden kom jeg, hver gang jeg læste en side af ham, til at tænke på denne definition. Murillos Madonna ville ikke være smuk, hvis ikke hver enkelthed – hænder, hår, ja, folderne i hendes klædning – stemte overens med maleriets grundtanke: Den rene kærligheds henrykkelse. På samme måde ville en side af Elisées skrifter miste sin skønhed, hvis grundtanken ikke var så vel tænkt i dens enkeltheder, at hver enkelthed, hver bitanke indrammer og forstærker sidens, kapitlets, bindets eller bogens hovedtanke.

Så kom krigen 1870–71, Paris' belejring og kommunen. Elisée Reclus lod sig indskrive i luftskipperkompagniet, som blev ledet af hans nære ven, fotograf Nadar, og han støttede ham i denne ejendommelige organisation, ved hvilke det belejrede Paris blev sat i regelmæssig forbindelse med départementserne. – Men begivenhederne fulgte hurtigt efter hinanden. Den revolutionære, socialistiske energi, der i kejserdømmets sidste år var blevet opsamlet i Frankrig og især i Paris, kunne ikke adspredes under lutter tab uden at prøve på at træde frem i fuld kraft, uden i det mindste at sætte en mærkepæl for fremtiden – og revolutionen af 18. marts udbrod i Paris.

Elisée, der altid hadede guldresserne og altid følte sig som mand af folket, gav her det sande eksempel. Dengang da de blauquistiske og jacobinske førere modtog ansættelser i styrelsen af den revolutionære stad og endog fødererede Internationale modtog deres udnævnelser til kommunens råd, greb Elisée geværet og blev i fødereredes rækker. Hans broder Elie, der var en ivrig beundrer af den antikke kunst, gav sig ind under Vaillants kommando, og hjalp under bombardementet og branden med til at bringe Louvres og Nationalbibliotekets skatte i sikkerhed i kældrene, udsat for Versailles-mordernes ild og slagterknive.

Straks i begyndelsen besluttede kommunen et udfald mod Versailles, og dette fandt sted i første halvdel af april. Elisée deltog med våben i hånd i udfaldet. Han blev taget til fange⁷ – og han døjede tilfulde de legemlige lidelser og de forhånelser⁸, som det sejrige bourgeois overvældede sine fanger med. »Da vi drog ind i Versailles, modtog bourgeoisiet os – med deres elegante damer hængende ved deres arme – med alle tænkelige forhånelser, da vi med bundne hænder gik forbi dem. En mand – jeg syntes, at jeg i ham kunne genkende et medlem af det geografiske selskab – gav mig, idet han råbte: 'Åh, din slyngel', et frygteligt næveslag over nakken. Hans dame slog mig med sin parasol. Efter alle den nats foregående anstrengelser besvimede jeg.« – Så kom alle rædslerne på Satory-sletten⁹. Skildvagterne, der på nært hold skød enhver, der rejste sig op, træt af at ligge og søle sig i snavset, og hver dag hobe, der blev ført ud for at skydes. Og så Brest¹⁰. Først i fængslet Mont Saint-Michel kunne man drage vejret.

Men de lærde i hele Europa, især de engelske, satte sig i bevægelse. Darwin, Wallace, W. Carpenter¹¹ og mange andre undertegnede en adresse, hvori de bad om, at den store geograf, der i november 1871 var blevet dømt til at føres til en koloni, måtte blive sat i frihed. – I januar 1872 blev denne dom forandret til landsforvisning, og Elisée kunne mødes med sin broder Elie i Zürich. Da skrev han måske sit allersmukkeste værk, det, han har kaldt: »l'histoire d'une Montagne« (»Fortællingen om et bjerg«), hvori han takkede bjerget for den tjeneste, det havde gjort ham, ved at sætte ham i stand til at genvinde en slags sindsligevægt efter alt, hvad han havde gennemgået og lidt. Thi i dette punkt mødes Goethe og Elisée Reclus ganske: For den ene så vel som den anden lever naturen – bjerget, bækken og skoven er menneskets brødre og søstre.

(Fortsættes.)

⁶ Spansk maler, født i Sevilla, død sammesteds 1682.

⁷ Kampen ved Châtillon, hvor de disciplinerede Versailles-tropper, som altid, besejrede kommunens mænd.

⁸ Om fangernes transport til Versailles efter Châtillon-kampen fortæller et øjenvidne (Dinesen: Paris under kommunen): »Fangerne blev ført til Versailles, hvor de modtoges af en folkehob, der udskældte dem, kastede snavs på dem og slog dem med stokke og paraplyer, medens de eskorterende tropper netop forhindrede denne, tildels fine pøbel i at slå fangerne ihjel. Det har jeg set med mine egne øjne d. 4. april i Versailles.«

⁹ I Satory holdt man efter kommunen fangerne internerede og mange af dem blev skudt dér.

¹⁰ Fra Satory førtes fangerne til forskellige fæstninger i Frankrig, deriblandt Brest.

¹¹ Alfred Russell Wallace født 8. januar 1822 i ush i Monmouthshire i England. Omtrent på samme tid som Darwin fremsatte W., der var en meget fremragende naturforsker, læren om arternes udvikling. William Benjamin Carpenter, fremragende engelsk biolog og naturforsker, født 29. oktober 1813 i Exeter, død 19. november 1885 i London.

Religion

Religion er en modstander af frihedsfølelse. Og når man søger at forklare kristendommen som grundlag for menneskehedens frigørelse og individets selvstændighed, da er denne forklaring i bund og grund falsk. Den kristne tror på tilværelsen af to hinanden modsatte magter, der evigt kæmper om overherredømmet i verden. Hans hjerte er valpladsen for frygtelige kampe mellem de to magter. Snart har djævelen efter en hidsig fægtning drevet Vorherre ud (ses f.eks. i det ny testamente om de »besatte«), snart kommer Vorherre med en forøget hærstyrke og erobrer atter det stakkels omstridte hjerte.

Det individuelle er her næsten udelukket. Han er kastebold for skæbnen, for Vorherres »prøvelser«, bliver han fattig, er det enten en »prøvelse« eller en »straf«, er han rig, har Gud bevist ham sin »rige nåde«. Det smule »Jeg« Vorherre har ladet ham beholde, har han taget første prioritet i, og han står altid som trussel bag: »Gør du ikke, som jeg vil, er du hjemfalden til evig straf«.

Den kristne må ikke appellere til sin egen samvittighed som første indsats, han skal tro, lyde, ydmyge sig. Alle de råheder, Bibelen lader Vorherre gøre er »ting han ikke forstår«, det er Guds underlige veje, der går gennem råhed søger at drage menneskene frem til lys og lykke.

»Salige er de enfoldige i troen«, siger kristendommens stifter. Det hjælper ikke, du fører et ædelt liv fuldt af næstekærlighed og sandhedssøgen. Du skal tage alle dine tanker fangen under troens lydighed. Ikke dine gode gerninger, men din tro skal lyksaliggøre dig. Heri bunder al religion. Det er det slaviske i mennesket, der har skabt religionen. De romerske kejsere ophøjede sig i levende live til guder; Paven er »Guds statholder på jorden«, den russiske kejser står også som et mellemled mellem himmelherskeren og sit folk; Kinas kejser antages for »Himlens søn«, ja, vi behøver ikke at gå så langt, selv i Danmark, der dog skulle synes mere civiliseret, kender nærv. Forfattere, oplyste folk, som har udtalt som deres overbevisning, at hans jordiske majestæt af himmelkejseren var forlenet med særlig kraft og nåde.

Jo mere frihedselskende og selvstændigt et menneske er, jo mere han stoler på sig selv, des mindre brug får han for Guds pegefinger, og ligesom hans udviklede personlighed vægrer sig ved at underkaste sig kejsere og konger, love og vedtægter, lige så lidt kan han anerkende en himmelsk hersker, at hvem han er fuldstændig afhængig, og som vilkårlig kan bestemme over ham i tid og evighed. På knæ for Vorherre og bed i ydmyghed til Vorherre om dette eller hint, du ikke har fortjent. Ær og lyd din øvrighed. Giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er. Resten kan du beholde selv.

Stakkels slavesjæl, som formørker sin tilværelse med slig dumhed. Endnu værre med den, der så hyldet i dogmer, at han, trods han beskæftiger sig med filosofi, ikke kan frigøre sig for dem, og derfor i sin blindhed søger at rette og lempe på råhederne for at få dem afpassede efter sit friere livssyn; for et sådant menneske, som tænker, men dog vil tro, er der ingen redning mulig. Vi må nu få den gamle trosbekendelse afskaffet, og i stedet for skal det hedde:

»Jeg hader autoritetstroen, al dens væsen og alle dens gerninger, thi den er ophavet til ufrihed, elendighed og fornedrelse.«

A. B. i norsk »Anarkisten«.

Du har ikke lært at leve og allerede tænker du på, hvad der ville hænde dig efter døden.

Konfusius.

Tidens alvor!

Vi er nu så vante til telegrafens bud fra det land, som nu alt længe har stået i flammer. Knap og nap har man læst disse beretninger fra Rusland, før de atter udviskes, fordi det er bleven en stående rubrik, som krigen var det. Men alle disse smånotitser, som kun giver en et vagt billede af situationen, bliver dog af og til brudt med et større stykke af virkeligheden, når meddelelser om de store blodsudgydelser er sluppen over grænsen. Det, vi nu sidst erfarer om, er myderierne i Moskwa, hvor, som alt bekendt, zartjernerne driver folket sammen i en klump og derpå skyde det ned, mænd, kvinder og børn.

Der rummes i efterretningerne om disse begivenheder stof til tanker af den alvorligste art for enhver, ligegyldigt i hvilket land han så befinder sig. Tanker – som ikke burde slutte med trøsten om: Ja, godt, at det ikke er sådan her. Thi sagen er den, at den daglige kamp, vi fører for udkommet, er lige så hård at kæmpe, ja, i virkeligheden det samme som at kæmpe for livet. Kun trækker denne kamp i langdrag. Således er det overalt. Derfor finder oprør og undertrykkelse sted i hver en stat på jordkloden til de forskellige tider. Og disse voldsomheder både må og skal komme overalt, hvor de undertrykte rejser sig imod staten med målet om statens kuldkastelse.

Måske kan begivenhederne i Rusland brede sig længere og hurtigere, end man aner. Ingen kan vide det. Men indtil da er spørgsmålet kun om, hvor meget blod der skal flyde forgæves, før masserne vil rejse sig med forståelsen af, hvad det gælder. Derfor bør dette blod, der nu flyder, vække til eftertanke.

Kan man danne sig et billede af sceneriet i en stor civiliseret by under sådanne forhold? Et folk, som blev fattigt, fordi andre ranede, hvad de frembragte og havde, og som nu lever i fortvivlelsen. Til sidst griber sulten dem sådan, at de må handle, som naturen byder individet gennem selvopholdelsesdriften. Da styrter zartjernerne frem som rovdyr og nedsabler for fode de ubevæbnede mennesker, som falder på knæ og beder om nåde – nåde! Beder de, også af selvopholdelsesdriften. Men zartjernerne driver dem bort, slutter dem i kreds og lader da geværsalverne knalde på folket, både på mænd, kvinder, på børn og forældre. De knuger sig til hinanden i denne rædselens stund, og de som har haft hinanden kære, må nu se på dens øjne, der først bliver stive, og hvis blod først må flyde, mens skrig og dødsralen og forbandelser svirre i luften.

Tænk nu, om det var en selv, og den man levede sit liv med eller for, som blev udsat for disse afskyeligheder!

Og tænk tanken helt ud. Hvad der er årsag, og hvad der vil komme. Det, der foregår, er ikke langt borte. Og i andre lande ulmer det, men med bevidstheden om og ansvarsfølelsen for, hvad der skal og kan gennemføres. Revolutionen er i alle lande lige berettiget, men det gælder om forståelsen af vort opgør med staten. Og her er det desværre, at, til trods for det hele ligger lige for næsen, må vi dog endnu kæmpe os frem skridt for skridt.

De arresteredes fond.

UI. 0,35

I. 0,25

Uden mærke 0,50

Det Anarkistiske Bibliotek

Ansvarshavende: H. P. Hansen
Skorpionen nr. 7, 1. årg.
Anarkistisk Organ
16. oktober 1905

Hentet 02/11/16 fra
<https://web.archive.org/web/20071023164910/http://www.anarkister.dk/skorpionen.aarg.1.nnr.7.htm>

da.theanarchistlibrary.org